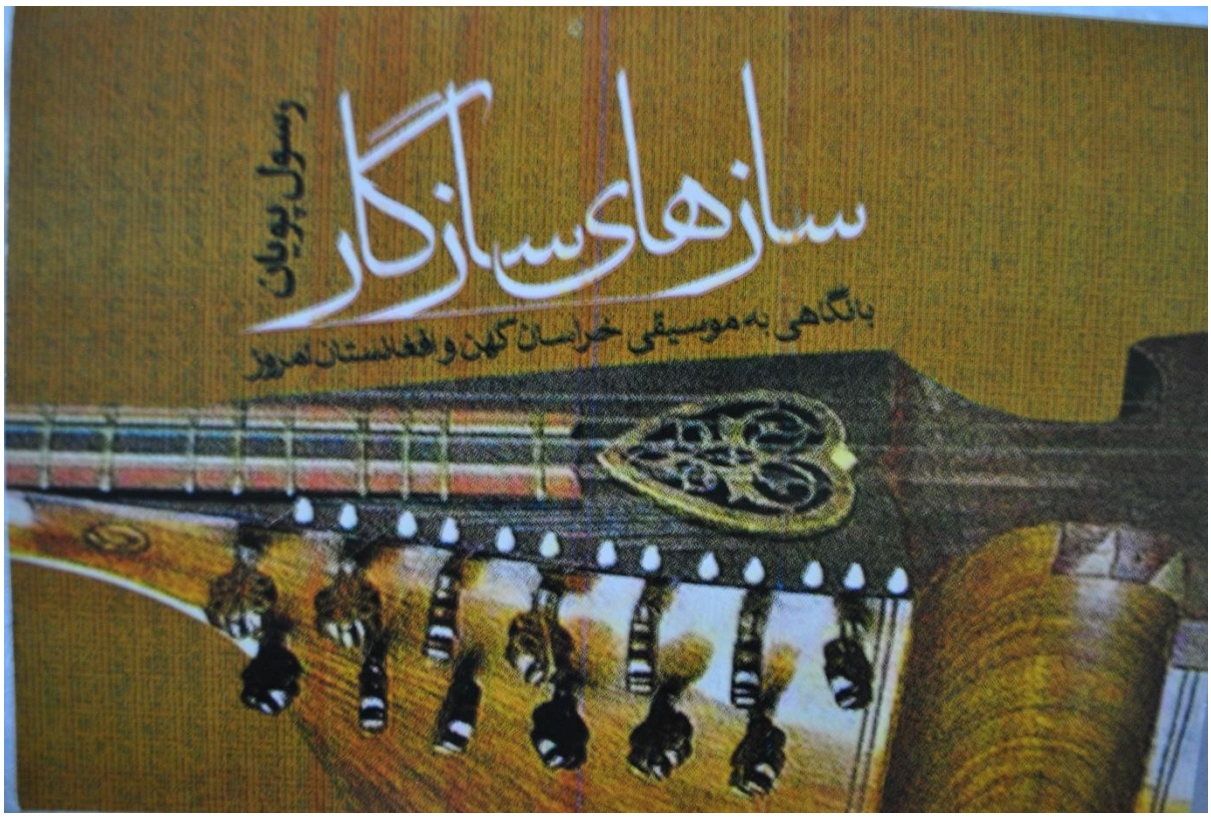
سازهای سازگار(با نگاهی به موسیقی خراسان کهن و افغانستان امروز)

کتاب موسیقی (خراسان کهن و افغانستان امروز) در 232 صفحه با قطع وزیری در چاپخانۀ توانا، شمال پارک مسجد جامع شهر هرات در سال 1397 خورشیدی به چاپ رسیده است. مولف کتاب رسول پویان تلاش ورزیده تا تصویر روشنی از تاریخ فشردۀ موسیقی اصیل افغانستان (که در واقع قلب پرتپش خراسان کهن بوده است) به خوانندگان ارائه دهد. این مطالب را در کتاب می‌خوانید:

نگاه عمومی به موسیقی 17
منشأ موسیقی 17
تعریف و مفهوم موسیقی 18
وجۀ تسمیۀ موسیقی 21
مقام بلند موسیقی در نیایش 24
تأثیر موسیقی 25
درمان بیماران با موسیقی 26
نگاه فیلسوفان به موسیقی 28

فیساغورس: 29
فلوطین، دیکارت: 30
ایمانوئل کانت، هگل، شوپنهاور: 31
نیچه، ابونصرفارابی، ابوعلی سینا: 32
فلسفهٔ اشراق و عرفان خراسانی: 33
ابوسعید ابوالخیر: 34
شیخ احمدغزالی: 36
سنایی غزنوی و عمر خیام: 37
عطار نیشابوری: 38
مولاناجلال‌الدین بلخی: 39
شیخ اوحدالدین: 42
شمس تبریزی: 43
امیرخسرو: 44

سیر موسیقی در خراسان 51

موسیقی در روزگار باستان 54
هخامنشیان 55
هجوم اسکندر 56
سلطنت پارت 57
ظهور کوشانی‌ها 58
امپراتوی ساسانی 59
موسیقی بعد از انتشار اسلام در خراسان 64
سیر موسیقی بعد از تشکیل دولت‌های مستقل در خراسان 67
طاهریان، صفاریان و سامانیان 68
موسیقی در دورهٔ غزنویان 71
شهنامهٔ فردوسی: 77
موسیقیدانان دورهٔ غزنوی: 78
موسیقی در زمان غوریان 80
موسیقی در عهد سلجوقیان و خوارزمشاهیان 81
موسیقی بعد از هجوم چنگیزخان 84

موسیقی در دورهٔ تیموریان 91
عبدالقادر مراغی: 91
مولانا عبدالرحمن جامی: 92
مولانا بنایی هروی، امیرعلی شیرنوایی: 94
موسیقی بعد از فروپاشی امپراتوری تیموریان 95
موسیقی معاصر افغانستان 98
نگاه مختصر به مشترکات موسیقی هندی و خراسانی 101

دانش و هنر موسیقی 107

بنیان علمی موسیقی خراسانی 107
نظریه‌های علمی فارابی در بارهٔ موسیقی: 107
دیدگاه عبدالمومن ارموی در بارهٔ موسیقی: 110
نظریه‌های عبدالقادر مراغی در مورد موسیقی: 114
شالودهٔ علمی و هنری موسیقی 120
تیوری موسیقی: 120
هارمونی: 127
کنتراپوان: 128
فرم: 129
سازبندی(ارکستراسیون): 130
انواع موسیقی 131

سازهای سازگار(آلات موسیقی اصیل افغانستان) 135

تنبور 135
دنبوره 138
چنگ 139
رباب 144
شوشک 147
بربط(عود) 148
رود و سرود 152
رودخانی، طرب‌الفتح 154

شهرود 155
چهارتار 155
شش‌تای(طرب‌رود) 156
تار 158
سه‌تار 160
دوتار هراتی 162
دوتار ازبکی 164
دوتار ترکمنی 165
غیچک 166
کمانچه 167
سرنده(سارنگ) 170
دلنواز 171
چغانه 172
سنتور 175
مغنی 177
قانون 178
ارغنون 182
موسیقار 185
خیک‌نای 188
نای(نی) 190
دونلی(دونی) 194
سُرنا(سورنای) 195
نایچهٔ بلبلان، بورغو و نفیر 196
کرنای 197
شیپور 199
بوق 200
دف 201
دایره(دی‌ره) 204
دهل 205
نقاره 208

کوس 210
طاس(طاسات و کاسات)..... 214
سنج و جلب 216
تال، زنگ و جرس..... 217
تنبک(زیربغلی)..... 221
طبله(جوره‌یی) 224
هارمونیه..... 225

کتابنامه.....227